UUTISET

Olemme monella tapaa samanvertaiset. Lihakunnalla on enemmän jäseniä ja isompi alue, mutta Itikalta tulee enemmän lihaa. Tase ja tavoitteet ovat melko samanlaisia. **HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA TIMO KOMULAINEN, LIHAKUNTA**

”Kotimaisen tuotannon turvaaminen tärkeintä”

Atria-ryhmän useissa hallintoelimissä toimiva Timo Komulainen pitää tärkeimpänä tehtävänään kotimaisen tuotannon turvaamista. ”Se vaikuttaa merkittävästi Atrian tuloksentekokykyyn ja tuotantoon.”

MIKKO MAKKONEN

Lihakunnan hallituksen puheenjohtaja Timo Komulainen uskoo, että sadosta tulee Nurmeksessa tänä vuonna monta kertaa parempi kuin viime vuonna.

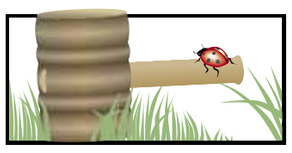

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Tuonnin kasvu painaa Suomen lihamarkkinoita, mutta kotimainen raaka-aine pitää pintansa jatkossakin, osuuskunta Lihakunnan hallituksen pitkäaikainen puheenjohtaja **Timo Komulainen** uskoo.

Lihakunta on yksi Atrian kolmesta omistajaosuuskunnasta, muut ovat Itikka ja Pohjanmaan liha.

”Jos kotimainen tuotanto vain pystyy täyttämään kysynnän, se rajoittaa tuontia jatkossakin.”

Enemmän Komulaista huolestuttavat investointien vähyys sekä lihatilojen vaikea kustannuskehitys.

”Ne ovat haasteita koko ketjulle alkutuottajasta jalostajaan.”

Lihaketju tarvitsisi lisää loppukasvatuspaikkoja sekä naudoille että sioille.

”Mutta kuinka saada nuoret kiinnostumaan alasta, jonka tilanne on näin haastava?”

Komulaisen mukaan haaste on otettu Atriassa vakavasti. Kehityshankkeita on tulossa sekä sika- että nautaketjuun.

”Vasikoiden ja porsaiden kysyntää on myös tasapainotettava ja ketjun ohjausta vahvistettava.”

”Alkuperämerkit myös jalosteisiin”

Korkeiden kustannusten paineessa Komulainen pitää kotimaisen lihan kulutuksen säilymistä erittäin tärkeänä.

”Ikävä kyllä taantuma vaikuttaa selvästi arvo-osien kulutukseen.”

Atria on sitoutunut kotimaisen raaka-aineen käyttöön omalla brändillään myytävissä tuotteissa.

”Niissä ei koskaan käytetä muuta kuin kotimaista lihaa”, Komulainen painottaa.

Siksi myös alkuperämerkinnät ovat yhtiölle tärkeitä. Komulainen toivoo koko alalle yhteisymmärrystä siitä, että merkit saataisiin pakollisiksi myös lihajalosteisiin.

”MTK on tehnyt alkuperään liittyen hyvää työtä viime vuosina. Kuluttajat ovat heränneet miettimään.”

Etäisyys teurastamosta ei vaikuta hintaan

Komulainen on Lihakunnan lisäksi muutenkin vahvasti mukana atrialaisten yhtiöiden johdossa. Hän on Atria Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja ja A-Tuottajien sekä A-Rehun hallitusten puheenjohtaja.

Atriassa Lihakunnan päällysmies edustaa ensisijaisesti kaikkia yhtiön osakkaita. Hän ei näe ristiriitaa siinä ja lihakuntalaisten edustamisessa.

Työn lähtökohta on suomalaisen tuotannon turvaaminen.

”Kotimainen tuotanto vaikuttaa merkittävästi Atrian tuloksentekokykyyn ja tuotantoon. Sen säilyminen on kaikkien etu.”

Tärkeä tekijä säilymisen taustalla on tasapuolinen hinnoittelu tilan sijainnista riippumatta.

”Se oli mukana jo 110 vuotta sitten, kun Lihakuntaa perustettiin. Se on perusperiaate, josta ei olla luopumassa.”

HK Agrilla lihan hintaan vaikuttaa myös etäisyys. Alle 250 kilometrin kuljetusmatkasta teurastamoon lisätään kilohintaan sentti.

Lihantuottajat vähenevät jatkuvasti, mutta Komulainen ei näe sitä ongelmana osuuskunnille.

”Hallinnon jäsenten lukumäärään se vaikuttaa, mutta määrä ei voi enää paljon pienentyä, jotta alueellinen edustavuus säilyy.”

Pörssiin kuulumisella on Komulaisen mukaan kaksi puolta.

”Avoimuus on hyvä asia, mutta pörssilainsäädännön noudattaminen välillä työlästä.”

Pörssissä mukana olo on kuitenkin mahdollistanut yhtiön vahvan kehittämisen, eikä osuuskuntien ole tarvinnut investoida.

”Ilman osakeantien pääomia kehitys ei olisi onnistunut.”

Atrian omistajaosuuskunnat toimivat Komulaisen mukaan hyvässä yhteistyössä ilman ristiriitoja.

”Olemme monella tapaa samanvertaiset. Meillä on enemmän jäseniä ja isompi alue, mutta Itikalta tulee enemmän lihaa. Tase ja tavoitteet ovat melko samanlaisia.”

Raskas talvi nyt takana

Liha-alan hallintotehtävät eivät viime vuosina ole olleet helppoja.

Uudistustuulet puhalsivat viime talvena lujasti Lihakunnassa. Komulainenkin joutui jättämään paikkansa muutamaksi kuukaudeksi mutta sai palata johtoon, vaikka sukupolvi hallituksessa muuten vaihtui rajusti.

Mikä saa vaikeuksien jälkeen vielä jaksamaan?

”Tilanne ei parane lyömällä hanskat tiskiin. Koen, että pystyn pitkän kokemuksen kautta tarjoamaan jatkuvuutta. Kun itse on tuottaja ja kokee asiat läheltä, ratkaisutkin ovat tavallaan lähellä”, Nurmeksessa yhdistelmäsikalaa pyörittävä Komulainen pohtii.

Häntä motivoi myös Lihakunnan nykyisen hallinnon vahva tuki.

”Hallinto on nyt vakaa ja asioita käsitellään avoimesti. Avoimuus luo luottamusta. Ennen viime talven uudistuksia hallintoa pyrittiin ohjaamaan ulkopuolelta. Puhuttiin yhtä ja tehtiin toista, mutta ei siitä sen enempää.”

Hallitusuudistus ja sitä edeltäneet väännöt olivat henkisesti erittäin raskaita.

”Hallinnon sisällä ongelmat ovat vaikeimpia, yhteistä vihollista vastaan on helpompi toimia.”

Hän on tyytyväinen, että yli 25 vuoden kokemukselle Lihakunnan asioiden hoitamisesta löytyi vielä käyttöä.

Kuopion teurastamon lakkautus vaikeinta

Komulainen saa tuottajilta paljon palautetta. ”Kyllä jalat pysyy maassa.” Hän ymmärtää, että tuottajista välillä tuntuu, ettei hallinnossa tajuta arjesta mitään.

”Meidän on kuitenkin kannettava hallinnon vastuu, katsottava tulevaan ja tehtävä ratkaisuja sen mukaan.”

Vastuu tarkoittaa välillä myös vaikeita päätöksiä. Komulaisen uralla niistä raskain on ollut päätös Atrian Kuopion teurastamon lakkauttamisesta.

”Osa jäsenistä vaihtoi sen jälkeen taloa. Osa on varmaan jo palannutkin nähtyään, että asiat on mietitty loppuun asti ja homma toimii, vaikka kuljetusmatkat pitenivät.”

Komulainen vakuuttaa, että hallinto miettii aina kokonaisuutta, vaikka päätökset voivat joskus tuntua ristiriitaisilta.

”Kumpikin tarvitsee toistaan, yritys ja tuottaja. Hallinnossa olemme näköalapaikalla, mikä tuo syvyyttä päätöksentekoon.”

TERHI TORIKKA

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*

Hallinnon ammattilainen nauttii peltotöistä ja mökkirannan rauhasta

Lihakunnan, A-Tuottajien ja A-Rehun hallituksia johtavan ja Atrian hallituksessa varapuheenjohtajana toimivan **Timo Komulaisen** tukikohta on kaukana Atrian toimintojen keskiöstä Etelä-Pohjanmaasta.

Komulainen viljelee maata ja kasvattaa sikoja Nurmeksen Ylikylässä Pohjois-Karjalassa maatalousyhtymänä poikansa kanssa. Tyttärellä on tilan yhteydessä hevostalliyritys.

”Molemmat lapset ovat hommassa mukana”, Komulainen kertoo tyytyväisenä.

Tila on ollut hänen hallussaan vuodesta 1984. Pelloilla kasvaa rehuohraa, vehnää ja nurmea. Yhdistelmäsikalassa röhkii 150 emakkoa.

Yli sata reissupäivää vuodessa

Sikalasta vastaa pääasiassa ulkopuolinen työntekijä, sillä luottamustoimet vievät isännän kauas Nurmeksesta yli satana päivänä vuodessa.

Oma sikala pitää silti hallintoammattilaisen kiinni lihantuottajan arjessa. Muiden tuotantosuuntien kuulumisia hän seuraa palautteen, hallinnon muiden jäsenten ja yhtiön toimihenkilöjen kautta.

Vuonna 1979 agrologiksi valmistunut Komulainen ehti ennen tilan pitoa ottaa tuntumaa Lihakuntaan myös toimihenkilönä alkutuotannon eri tehtävissä viisi vuotta.

Osuuskunta oli siis jo tuttu, kun hän viljelijäksi ryhdyttyään liittyi sen jäseneksi.

Hallituksen jäsen Komulaisesta tuli vuonna 1988 ja puheenjohtaja 1996.

Paljon muutoksia matkan varrella

Koko pitkän hallitusuran ajan Atria on kasvanut ja kansainvälistynyt rajusti.

”Onneksi kuitenkin asteittain, joten mukana on pysynyt.”

Komulaisella kokonaisuuden hallintaa tukee toimiminen monessa Atrian organisaatiossa. ”Kaikki liittyy tiiviisti toisiinsa.”

Viime vuonna maanviljelysneuvoksen arvonimen saanut Komulainen toimii lisäksi muun muassa Jukolan alueosuuskaupan hallituksessa, Pellervon valtuuskunnassa ja MTK:n lihavaliokunnassa.

Talvella 60 vuotta täyttänyt mies aikoo jatkaa tehtävissä vielä muutaman vuoden mutta luovuttaa sitten paikkansa eteenpäin.

MIKKO MAKKONEN

Timo Komulainen rentoutuu saunallaan järven rannalla ja yrittää ehtiä lukemaan paljon.

Rantasauna, grilli ja kirja rentouttavat

Hallintotyön välipäivinä isäntä suuntaa sikalaan ja pellolle. Viljelyn kohokohtia ovat kylvö ja orastus, jotka huipentuvat hyvän sadon puintiin.

Kiireiden keskellä Komulainen on oppinut järjestämään myös vapaa-aikaa.

”Se on välttämätöntä, vaikka olisi tekemättömiäkin töitä. Sekä maatalous että hallinnon asiat kuormittavat.”

Vapaahetkiä mies viettää usein kilometrin päässä sijaitsevalla rantasaunalla. Siellä ehtii myös lukea.

Välillä matka vie itärajan taakse. Syksyllä tuttu porukka suuntaa taas Viipuriin ja Pietariin.

> Oma sikala pitää hallintoammattilaisen kiinni lihantuottajan arjessa.

Sosiaaliselle isännälle ovat tärkeitä myös hetket lasten ja ystävien kanssa.

”Luottamustehtävistäkin on tullut monia hyviä ystäviä. Toivottavasti yhteydenpito ei jää, kun tehtävistä luopuu”, Komulainen miettii.

Lihantuottajan grillissä käristyy useimmiten possun sisätai ulkofilee, mutta välillä maistuvat myös nauta ja broileri.

”Meillä on firmassa hyviä tuotteita, mutta kysyntä on tänä kesänä painottunut pienempikatteisiin tuotteisiin. Maan hallitus kun saisi taantuman oikaistua, se helpottaisi meitäkin”, Komulainen pohtii.

TERHI TORIKKA

Karibialaisen vaikea valinta: Luomua vai ei?

ROOMA

Karibian saarivaltioiden banaaninkasvattajat ovat kahden tulen välissä. Luomubanaani on päivän sana, mutta myrkyttämättömän banaanin lehdet ovat alttiita sienitartunnoille.

Luomua vai ei, ei ole pelkästään viljelijöiden vaikea valinta Karibian saarivaltiossa. Myös YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO näyttää toimivan jakomielisesti.

Yhden projektin tavoite on edistää kemiallisten myrkkyjen käyttöä banaanin pahinta vihollista, banaaninlehtiä vaurioittavaa sientä vastaan. Toisella pyritään lisäämään myrkytöntä luomutuotantoa.

FAO kouluttaa banaaninviljelijöitä Dominicasta, St. Luciasta, Grenadasta sekä St. Vincentistä ja Grenadiineilta käyttämään sienimyrkkyjä. Sienistä tuhoisin on banaanin lehtiin iskevä Mycosphaerella fijiensis Morelet. Tartunnan saaneen banaanin lehtiin tulee mustia raitoja, hedelmät jäävät pieniksi ja ne kypsyvät ennen aikojaan.

Mycosphaerella fijiensisin aiheuttamaa sienitautia tavattiin ensimmäisen kerran Fidžiltä 1963.

Latinalaisen Amerikan ensimmäiset havainnot taudista tehtiin Hondurasissa 1972. Sieltä se levisi edelleen Karibian meren saarten banaaniviljelmille.

Nyttemmin St. Vincent ja Grenadiinit sekä Guyana ovat menettäneet sen takia käytännöllisesti katsoen kaikki banaaninviennistä saamansa tulot.

Luomubanaanilla on kysyntää

FAO tukee sienimyrkyn käyttöä, mutta järjestön sihteeristöön kuuluva ekonomisti **Kaison Chang** myöntää, että pohjimmiltaan sienimyrkkyjen käyttö on haitallista.

> Banaanit ovat maailman viedyin hedelmä sekä määrältään että arvoltaan.

Sienet ovat sangen sopeutuvia ja voivat kehittää vastustuskyvyn olemassa oleville myrkyille ja niiden yhdistelmille. Karibian kostea ilmanala tarjoaa sienille ihanteellisen kasvuympäristön.

Sienimyrkkyjen käyttö ei ole helppoa, mutta Changin mukaan banaanintuottajat ovat enimmäkseen tyytyväisiä kemialliseen torjuntaan.

”Luomutuotanto on hyvin vaativaa ja tekee monien perinteisesti käytettyjen torjunta-aineiden käytön mahdottomaksi. Seurauksena luomubanaanien tuotantokustannukset ovat korkeita ja vähentävät tuotannosta saatavia voittoja.”

Dominikaanisessa tasavallassa FAO tukee luomuviljelyä. Lähes kaikki siellä tuotetut luomubanaanit päätyvät Eurooppaan, yleensä Saksaan. Viime vuonna luomubanaaneja vietiin 300 000 tonnia. Luomun osuus kaikesta banaaniviennistä oli vuonna 2007 lähes 60 prosenttia.

Tukeaan FAO perustelee Dominikaanisen tasavallan banaanituotannon pienuudella.

”Pientuottajina dominikaanit eivät voi kilpailla suurten tuottajien kuten ecuadorilaisten kanssa. Jälkimmäisten tuotantokustannukset yksikköä kohti ovat huomattavasti alemmat”, Kaison Chang selittää.

Meksikolaisen Coliman yliopiston professori **Gilberto Manzo-Sánchez** uskoo, että sienimyrkyt voidaan tulevaisuudessa korvata tautien ennaltaehkäisyyn ja vastustuskyvyn lisäämiseen sopivilla luonnontuotteilla.

”Niiden avulla voidaan vähentää sienimyrkkyjen käyttöä, säästää puolet kustannuksista ja samalla suojella ympäristöä.”

Banaanit ovat maailman viedyin hedelmä sekä määrältään että arvoltaan. Lähes 90 prosenttisesti niiden matka kulkee kehitysmaista teollisuusmaihin. Ne ovat elintärkeä työllistäjä ja tulonlähde sadoilletuhansille talouksille Latinalaisessa Amerikassa, Karibialla, Kaakkois-Aasiassa ja Länsi-Afrikassa.

JULIO GODOY (IPS)

GERMÁN MIRANDA/IPS

Naisia korjaamassa banaanisatoa Nicaraguassa sijaitsevalla Raan-itsehallintoalueella.